

De Vissershaven

door RENE MENU
Licentiaat in handels- en
Financiële Wetenschappen
Licentiaat in Economische
Wetenschappen

I. — HET HAVENCOMPLEX

De vissershaven te Oostende omvat hoofdzakelijk de vismijn, de dokken, de slipways, de scheepswerven en de nevenbedrijven. Dit ganse complex staat ter beschikking van de economische factoren: productie, informatie en distributie.

Een geul, voorzien van een sluis, verleent toegang aan de vissersschepen, welke de vissershaven binnelopen. In 1960 werden 9.346 schepen door de elektrisch bewogen sluisen versast. Dit cijferbeeld geeft een eerste aanwijzing omtrent de belangrijkheid van de Oostendse vissershaven.

De vismijn, gelegen tussen het vlotdok en het tijdok, omvat een loskade, een zeer ruime visverkoophalle (336 meter lang), een ruime haringhalle (320 meter lang), een haring- en sprotbeurs, pakhuizen, een bestuursgebouw, gezondheidsinstallaties en een goederen verzendingsstation. Er zijn ongeveer 115 pakhuizen, ieder beschikkend over een magazijn op het gelijkvloers en een verdieping voor burelen. Het past te vermelden dat de verkoop in de haring- en sprotbeurs geschiedt door middel van een elektrisch afmijntoestel.

Het vlotdok, bestemd voor middelmatige en grote schepen, heeft een lengte van ongeveer 700 meter en een breedte van 125 m. Daarentegen dient het tijdok vooral voor kleinere schepen; de afmetingen bedragen 300 meter lang en 60 meter breed. Deze twee dokken laten respectievelijk een diepgang toe van minstens 8 en 5 meter.

De vissershaven beschikt over twee slipways met een draagvermogen de ene van 1000 ton, de andere van 500 ton. Op deze slipways lieten zich 563 schepen kuisen of herstellen gedurende het verlopen jaar. Dit cijfer mag als representatief worden beschouwd voor de voorbije jaren.

Ter hoogte van de slipways bevinden zich een werf voor stalenschepen en herstellingswerkhuizen. Aan het andere uiteinde van het vlotdok zijn een zestal scheepswerven opgericht, meestal bestemd voor de bouw en het onderhoud van houten schepen.

Aan de overzijde van de vismijn zijn het merendeel van de visverwerkende nijverheden opgetrokken, zoals conservenbedrijven, inleggerijen en rokerijen, diepvriesinstallaties, drogerijen, zouterijen, vismeel- en visoliefabrieken. Daarenboven werden aldaar eveneens de aanverwante bedrijven opgericht, d.w.z. ijsfabrieken, koperlagerijen, smederijen, touw- en nettenmagazijnen, brandstofdepots en zo meer.

STATISTIEK I. — AANTAL VERSASTE SCHEPEN

Jaar	naar binnen	naar buiten	Totaal
1958	4.651	4.633	9.284
1959	4.468	4.507	8.975
1960	4.680	4.666	9.346

STATISTIEK 2. AANTAL SCHEPEN OP SLIP GEZET

Jaar	500 Ton	1.000 Ton	Totaal
1958	321	314	635
1959	303	304	607
1960	253	310	563

II. — ECONOMISCH BELANG

Ten einde het economisch belang van onze vissershaven beter te doen aanvoelen, zullen de drie begrippen: AANVOER, VERKOOP en VISSERSVLOOT even nader worden geanalyseerd.

1° **AANVOER**: Oostende is steeds de belangrijkste belgische vissershaven en dit zowel naar hoeveelheid als naar opbrengst. Immers, Oostende verzekert jaarlijks ongeveer 75 à 80 % van de totale belgische aanvoer.

In de naoorlogse periode overtrof de jaarlijkse aanvoer die van de dertig jaren. Sinds de bevrijding werd de hoogste aanvoer genoteerd in 1947, namelijk 64.735 Ton. Na de inzinking van 1951 is de aanvoer terug toegenomen om in 1955 bijna het peil van 1947 te bereiken. Tussen 1955 en 1959 is echter een nieuwe daling ingetreden, hoofdzakelijk te wijten aan de bestendige achteruitgang van de haringvangst. Nochtans is er verleden jaar een lichte verbetering waargenomen en dit zowel in de aangebrachte hoeveelheid van bodemvis, als van volle en ijle haring. Kenmerkend voor

de haven van Oostende is het feit dat enkel op deze markt IJslandse vis wordt aangevoerd; dit verschijnsel hangt vanzelfsprekend samen met de integrale concentratie van de diepzeevloot aldaar.

STATISTIEK 3.
AANVOER PER CATEGORIE IN TON

Jaar	Vis	Volle haring	IJle haring	Sprot	Garnaal
1947	33.255	samen	30.451	370	659
1951	32.756	6.473	1.373	1.103	549
1955	39.249	13.089	6.166	683	472
1959	32.290	1.946	958	717	357
1960	33.668	2.385	1.305	310	110

De opbrengst van de te Oostende geloste vis beliep in 1960 circa 392 miljoen frank. Het rekordjaar werd genoteerd in 1947 met een waarde van 434 miljoen frank. Dit cijfer werd in 1955, na het dieptepunt van 1950 (328 miljoen frank), bijna opnieuw bereikt.

STATISTIEK 4. — TOTALE AANVOER IN TON EN OPBRENGST IN 1000 FRANK.

Jaar	Aanvoer	Opbrengst
1947	64.735	433.596
1951	42.254	365.775
1955	59.654	426.888
1959	36.263	358.664
1960	37.878	392.094

2° **VERKOOP.** De reder is verplicht de in de vissershaven aangevoerde hoeveelheden vis in de mijn openbaar te verkopen. Alvorens de geloste vis verkocht wordt geschiedt een sortering naar soort en naar grootte. Vervolgens grijpt een verplichte kwaliteitscontrole plaats door de stedelijke keuringsdiensten welke de vis, ongeschikt voor het menselijk verbruik, aanslaan en eventueel naar de visafvalfabrieken verwijzen. De verkoop heeft plaats op de dagen en uren vastgesteld door het reglement en geschiedt per afslag. De visafslagers roepen de verkoopprijs en slaan toe aan de eerstbiedende koper. Het is ieder persoon, welke ingeschreven is in het handelsregister en bij de vismijnadministratie toegelaten vis te kopen en te verkopen. Ten einde de kosten te dekken worden door de stedelijke autoriteiten een mijnrecht geheven ten belope van 1% op de openbare verkoopprijs. Daarenboven worden eveneens sluis- en dokrechten geheven; dit bedrag is afhankelijk van de brutotonnaat van het vissersschip.

Alle vis en visserijproducten, met uitzondering van kreeften, openbaar in de vismijn verkocht, geniet van een speciaal stelsel van toepassing van de overdrachts-taksen. De overdrachtstaks op verhandelingen van verse vis, wordt forfaitair vastgesteld en bedraagt momenteel 10 %; bij verkoop in de vismijn dient enkel 7,5 % toegepast te worden.

3° **VISSERSVLOOT.** De Oostendse vissersvloot telt heden 192 vaartuigen, met een gezamenlijke brutotonnaat van 19.775 ton en een drijfkracht van 47.976 P.K. Alhoewel het huidige aantal het vooroorlogse

cijfer (263) nog niet heeft bereikt, heeft de totale drijfkracht van 1960 die van 1938 (ongeveer 44.000 P.K.) overschreden. Dit verklaart zich enerzijds door de nieuwbouw van talrijke schepen voor de middel- en hoogzeeverij en anderszijds door de langzame verdwijning van de vaartuigen met kleine capaciteit. Kenmerkend voor onze vloot is het feit dat alle klassen van schepen vertegenwoordigd zijn wat de grootste verscheidenheid van vissoorten in de bevoorrading met zich meebrengt. Stippen we nog aan dat op het huidig ogenblik het geïnvesteerd kapitaal in de Oostendse vissersvloot op circa 725 miljoen frank mag geraamd worden.

STATISTIEK 5. — AANTAL VAARTUIGEN DRIJFKRACHT — BRUTO TONNEMAAT

Jaar	Aantal	P.K.	B.T.
1947	251	43.994	21.318
1952	196	37.000	17.512
1955	191	38.647	17.518
1958	198	45.274	19.481
1959	199	45.595	19.562
1960	192	47.976	19.775

III. — MOGELIJKHEDEN EN VOORUITZICHTEN

De vissershaven van Oostende is zeer gunstig gelegen. Aan de zuidkant in de Noordzee, vormt zij als het middenpunt van de meest beviste zeeën en kan haar vloot zich het best naar de verschillende visserijgronden begeven.

Dit legt uit waarom onze vissershaven de meest uitgebreide keus van onze vissoorten aanbrengt, meer dan gelijk welke andere vissershaven.

We zijn de enige markt welke tezelfdertijd de fijne vissoorten van de kust en van de Noordzee biedt, samen met de ontelbare zo gegeerde rijkgekleurde vissoorten uit het Engels Kanaal, de consumptie vissoorten van IJsland en verder afgelegen gronden welke de tegenwoordig zo gevraagde visfilets leveren.

Al deze vissoorten samen hebben steeds de faam van onze markt gemaakt, en zullen deze hooghouden. Wat de positie van onze vissershaven betreft gezien tegenover het Europese hinterland, komen wij tot dezelfde gunstige vaststellingen.

Oostende, dank zij een uitgebreid en vlug net van trein- en baanverkeer is zeer dicht bij alle grote consumptiecentra, en kan in zeer voordelige voorwaarden de nodige vissoorten leveren.

In de haven kan met alle tijden in- en uitgevaren worden, de sluizen kunnen de grootste vissersschepen versassen, de dokken zijn comfortabel en elektrische lieren helpen bij het lossen.

Al deze faciliteiten moeten de Oostendse vissershaven in de toekomst een groter rol nog doen vervullen. In het kader van de Euromarkt en eventueel in die van een West-Europese Visserij Gemeenschap, kan Oostende als vissershaven buiten de productiefunctie ook een transitiefunctie gaan vervullen.

Zoals boven aangehaald zijn alle factoren aanwezig. Voegen wij daarbij dat we schrandere reders en moedige vissers hebben, knappe vishandelaars en goedmenende ambtenaars.

Indien in een geest van algemeen belang, de zaken tijdig en durvend worden aangepakt, kan Oostende als vissershaven een Europese rol toebedeeld krijgen.

Dit is wat we verhoppen.